

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU
Y PWYLLGOR ARCHWILIO

Cofnodion **Pwyllgor Archwilio** Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd ddydd Llun 15 Medi yn rhithiol dros Zoom. Dechreuodd y cyfarfod am 09.30 o'r gloch.

Cynghorydd

Gareth Sandilands (Cadeirydd)
Tina Claydon
Ann Davies
Jeff Evans
Chrissy Gee
Ian Hodge
John Brynmor Hughes
Gwynfor Owen
Beverley Parry-Jones (gadawodd am 10:34)
Arwyn Herald Roberts
Austin Roberts

Yn cynrychioli

Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Hefyd yn bresennol:

Dawn Docx
Helen MacArthur
Anthony Jones
Elgan W Roberts
Dafydd Edwards
Matthew Powell
Helen Williams
Angharad Ellis
Carwyn Rees
Steve Morris
Heledd Davies
Lisa Allington

Prif Swyddog Tân
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Pennaeth Cyllid a Chaffael
Trysorydd
Dirprwy Swyddog Monitro
Adran Monitro, Cyngor Sir y Fflint
MIAA
Archwilio Cymru
Pennaeth TGCh
Cyfieithydd
Cynorthwydd Gweithredol –
cofnodydd

1.0 YMDDIHEURIADAU

Enw

Gareth Owens
Justin Evans

Yn cynrychioli

Clerc a Swyddog Monitro
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol

YN ABSENNOL

Enw

Bryan Apsley
Marc Jones

Yn cynrychioli

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

2.0 DATGANIADAU O FUDDIANT

2.1 Nid oedd datganiadau o fuddiant i'w cofnodi.

3.0 HYSBYSIAD O FATERION BRYS

3.1 Nodwyd nad oedd Dirprwy Gadeirydd i'r Pwyllgor Archwilio wedi'i benodi eto. Gofynnwyd am enwebiadau ar gyfer y swydd ond ni ddaeth rhai i law. Cytunwyd i ohirio'r penodiad hwn i ddyddiad diweddarach.

4.0 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 16 MEHEFIN 2025

4.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 16 Mehefin 2025 i'w cymeradwyo. Cynigiwyd eu bod yn gofnod gwir a chywir o'r trafodion. Eiliwyd hyn a'i basio gyda phawb o blaid.

4.2 PENDERFYNWYD:

i) cymeradwyo'r cofnodion fel cofnod gwir a chywir o'r cyfarfodydd a gynhaliwyd, gan nodi'r gwelliannau uchod.

5.0 MATERION YN CODI

5.1 Mewn perthynas â pharagraff 9 y cofnodion blaenorol mewn cysylltiad â'r posibilrwydd o gyfraddau llog yn gostwng, nodwyd eu bod yn parhau i fod yn sefydlog ar hyn o bryd. Fodd bynnag, roedd y rhan fwyaf o fenthyciadau Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn fenthyciadau sefydlog ac felly byddai unrhyw newidiadau i'r gyfradd llog yn cael ychydig iawn o effaith.

5.2 Gofynnwyd a oedd y dangosfwrdd Dangosyddion Perfformiad Allweddol a grybwyllir ym mharagraff 10.2 wedi'i gwblhau ac ymatebodd ER ei fod yn dal i fod yn waith sy'n mynd rhagddo ac y byddai'n cael ei lansio unwaith y byddai wedi'i symleiddio. Roedd datrysiad dros dro gan ddefnyddio Excel yn parhau i fod ar waith am y tro.

5.3 Nodwyd bod angen cynrychiolaeth o Wrecsam o hyd ar y Grŵp Gwaith Craffu ar y Gyllideb a gofynnodd y Cadeirydd am ddatrys hyn y tu allan i'r cyfarfod.

6.0 YMGYNGHORIAD LLYWODRAETH CYMRU YNGLŶN Â'R TREFNIADAU LLYWODRAETHIANT AR GYFER GWASANAETHAU TÂN AC ACHUB YNG NGHYMRU

- 6.1 Cyflwynodd y PST Docx y papur ar ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ynghylch y trefniadau llywodraethiant ar gyfer gwasanaethau tân ac achub yng Nghymru, a'i bwrpas oedd tynnu sylw'r Aelodau at gyhoeddi ymgynghoriad cyhoeddus ynghylch Trefniadau Llywodraethu ar gyfer Gwasanaethau Tân ac Achub (FRS) yng Nghymru yn y dyfodol.
- 6.2 Nodwyd bod y papur a roddwyd i'r Aelodau wedi'i ysgrifennu cyn rhyddhau'r ymgynghoriad.
- 6.3 Cynghorwyd yr Aelodau y byddai dau seminar i Aelodau yn cael eu trefnu i drafod yr ymgynghoriad ac ymateb yr Awdurdod iddo a byddai'r rhain yn seminar wyneb yn wyneb ar 29 Medi a seminar rhithwir ar 2 Hydref. Byddai gwahoddiadau yn dilyn maes o law.
- 6.4 Gofynnodd un Aelod a oedd yr ymgynghoriad hwn yn ymgais arall gan Lywodraeth Cymru i greu un Awdurdod Tân ac Achub Cymru ledled Cymru, ac atebodd y PST y byddai angen deddfwriaeth sylfaenol i wneud hynny ac nad oedd amser cyn etholiad nesaf y Senedd i gyflwyno deddfwriaeth sylfaenol. Felly nid oedd yn rhan o'r ymgynghoriad. Fodd bynnag, gallai hyn fod yn bosiblwydd ar gyfer y dyfodol.
- 6.5 Gofynnodd y Cadeirydd a oedd unrhyw gynigion yn yr ymgynghoriad i newid y ffordd y darperir cyllid i wasanaethau tân ac achub, a nododd y PSTC EM, er y byddai cyllid praesept yn cael ei groesawu, byddai angen deddfwriaeth sylfaenol eto ac felly ni chafodd ei gynnwys yn yr ymgynghoriad hwn. Roedd cyfarfodydd gyda Swyddogion Adran 151 yr awdurdod lleol wedi'u cynllunio i drafod agwedd ariannu'r ymgynghoriad, er y byddent yn cael eu hannog i ystyried effaith ehangach yr ymgynghoriad hefyd.

6.6 PENDERFYNWYD:

- i) Nodi cynnwys yr ymgynghoriad; a**
- ii) Cytuno i ymuno â gweithdy i graffu ar y cynigion a chyflwyno ymateb wedi'i ddrafftio ar ran yr Awdurdod, sy'n nodi barn yr Aelodau ynghylch y cynigion.**

7.0 ADRODDIAD RHEOLI'R TRYSORLYS Ch1 2025-26

- 7.1 Cyflwynodd Elgan Roberts, y Pennaeth Cyllid a Chaffael, Adroddiad Rheoli'r Trysorlys ar gyfer Ch1 2025-26. Nod yr adroddiad hwn oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau o Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ar weithgarwch rheoli'r trysorlys a chydymffurfiaeth â dangosyddion darbodus rheoli'r trysorlys ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2025 – 30 Mehefin 2025.

- 7.2 Tynnodd y Trysorydd sylw'r Aelodau at baragraff 5 yr adroddiad a nododd, yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn, fod y terfynau buddsoddi a benthyca wedi'u hanrhydeddu fel y'u gosodwyd ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Diolch i ER am reoli'r sefyllfa mor dda.

7.3 PENDERFYNWYD:

- i) **Nodi gweithgareddau'r rheoli trysorlys a'r dangosyddion darbodus ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2025 i 30 Mehefin 2025.**

8.0 ARDYSTIAD AR GYDYMFFURFIO Â GOFYNION ASESU PERFFORMIAD MESUR LLYWODRAETH LEOL 2025-26

- 8.1 Rhoddodd y PSTC Jones grynodedb o'r Ardystiad ar gydymffurfio â gofynion asesu perfformiad Mesur Llywodraeth Leol 2009 2025-26, a'i bwrpas oedd cadarnhau i'r Pwyllgor Archwilio ganlyniad yr archwiliad allanol o fesurau gwella 2025/26 yr Awdurdod, fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur).
- 8.2 Nododd y PST gymaint o bleser oedd derbyn yr ardystiad hwn ar ôl symud o'r Cynllun Gwella Blynyddol blaenorol i'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRMP). Roedd y symudiad hwn wedi dod â'r Gwasanaeth yn unol â Gwasanaethau Tân ac Achub eraill yn y DU, a dyma'r cyfeiriad yr oedd Llywodraeth Cymru eisiau i'r Gwasanaeth symud iddo. Fodd bynnag, roedd yn dal wedi bod yn risg ac felly roedd derbyn y cadarnhad hwn yn cael ei groesawu. Fe wnaeth y PST longyfarch pawb a gymerodd ran.

8.3 PENDERFYNWYD:

- i) **Nodi'r llythyr archwilio sy'n cadarnhau bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei gyfrifoldebau o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.**

9.0 DEDDF TROSEDDAU ECONOMAIDD A THRYLOYWDER CORFFORAETHOL 2023

- 9.1 Cyflwynodd Elgan Roberts bapur Deddf Troseddau Economaidd a Thryloywder Corfforaethol (ECCTA) 2023 a roddodd sicrwydd i'r Aelodau fod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn cydymffurfio â'r drosedd statudol newydd o fethu ag atal twyll o dan Ddeddf Troseddau Economaidd a Thryloywder Corfforaethol 2023, ac amlinellodd y mecanweithiau rheoli, hyfforddi a llywodraethu sydd ar waith i liniaru'r risg o dwyll.
- 9.2 Gofynnwyd a oedd Awdurdodau tebyg wedi profi unrhyw ddiffyg cydymffurfio â'r Ddeddf eto, a chadarnhaodd ER, gan mai dim ond o 1 Medi 2025 y cafodd y drosedd gorfforaethol newydd am fethu ag atal twyll ei gweithredu, ni fu unrhyw brofiadau andwyol eto.

9.3 PENDERFYNWYD:

- i) Nodi cydymffurfiaeth y Gwasanaeth â dyletswydd atal twyll Deddf Troseddau Economaidd a Thryloywder Corfforaethol 2023; a**
- ii) Nodi'r set bresennol o reolaethau a hyfforddiant gwrth-dwyll.**

10.0 RHEOLIADAU ARIANNOL WEDI'U DIWEDDARU

- 10.1 Cyflwynodd y PSTC MacArthur y Rheoliadau Ariannol wedi'u diweddaru a oedd yn hysbysu'r Aelodau o'r adolygiad a'r diweddariad oedd wedi'i drefnu ar gyfer Rheoliadau Ariannol yr Awdurdod, a gymeradwywyd yn wreiddiol ym mis Mawrth 2022, ac amlinellodd y newidiadau allweddol a gyflwynwyd yn adolygiad 2025.
- 10.2 Diolchodd y Trysorydd i'r PSTC MacArthur, ER a phawb a oedd yn gysylltiedig am ddiweddaru'r Rheoliadau Ariannol hyn ac o fewn yr amserlenni penodedig.

10.3 PENDERFYNWYD:

- i) Cymeradwyo'r Rheoliadau Ariannol wedi'u diweddaru ac argymhell bod yr Awdurdod yn eu cymeradwyo.**

11.0 ADRODDIAD ARCHWILIO CYMRU: DIFFODD TANAU'R DYFODOL

- 11.1 Cyflwynodd Carwyn Rees, Archwilio Cymru, Adroddiad Archwilio Cymru: Diffodd Tanau'r Dyfodol a gyflwynodd ganfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad hwnnw ar ddull yr Awdurdod o dargedu gwaith atal tân.
- 11.2 Nododd fod dau argymhelliad wedi'u gwneud yn yr adroddiad: bod yr Awdurdod yn asesu lle gallai fod ganddo fylchau yn ei ddull gweithredu ac y dylai fynd i'r afael â'r bylchau hyn er mwyn sicrhau bod ei weithredoedd yn targedu pobl sydd â'r risg uchaf; a bod yr Awdurdod yn cryfhau ei ddealltwriaeth o'r gwerth ychwanegol roedd ei weithgaredd atal yn ei roi. Roedd hyn i gefnogi targedu adnoddau yn gliriach i ddangos y gwerth am arian a gyflawnwyd
- 11.3 Crynhodd y Rheolwr Ardal Paul Kay fanylion yr adroddiad.
- 11.4 Gofynnodd Aelod a fyddai unrhyw ddefnydd i Ddeallusrwydd Artiffisial (AI) o ran helpu i brosesu'r symiau mawr o ddata sydd ei angen i fwydo ymdrechion Atal a Diogelu y Gwasanaeth, ac a oedd unrhyw dueddiadau'n dod i'r amlwg o'r adroddiad hwn a allai arwain at fwy o ddefnydd o dechnoleg. Ymatebodd y Rheolwr Ardal Kay mai gwaith cydweithredol gyda phartneriaid ledled Cymru oedd y flaenoriaeth ar hyn o bryd ac nad oedd yn teimlo y byddai AI yn chwarae ei ran ar hyn o bryd; fodd bynnag, roedd yn parhau i fod yn bwysig monitro technolegau sy'n dod i'r amlwg a chefnogi'r gymuned i wneud yn siŵr eu bod yn ymwybodol o'r risgiau yn y maes hwn a sut i'w lliniaru.

11.5 Cadarnhawyd y byddai diweddariad yn cael ei roi yn chwarter 1 blwyddyn ariannol 2026/27.

11.6 PENDERFYNWYD:

- i) Nodi canfyddiadau ac argymhellion adroddiad Archwilio Cymru;**
- ii) Cymeradwyo datblygu cynllun gwella wedi'i dargedu sy'n mynd i'r afael â'r ddau argymhelliad; a**
- iii) Gofyn am ddiweddariad cynnydd yn Ch1 2026-27 am y camau gweithredu.**

MATERION BRYS

Nid oedd unrhyw faterion brys i'w trafod.

Cynigiwyd y dylai'r cyfarfod symud ymlaen i Ran II a chynigiwyd ac eiliwyd hyn gyda phawb o blaid. Daeth y ffrwd byw i ben.

Daeth Rhan I i ben am 10:18

RHAN II

12.0 ADRODDIAD CYNNYDD ARCHWILIO MEWNOL 2025-26 A CHAMAU DILYNOL I'R ARGYMHELLION

- 12.1 Cyflwynodd Angharad Ellis yr Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol 2025-26 a Chamau Dilynol yr Argymhellion a roddodd ddiweddariad cyfunol i'r Aelodau ar weithgarwch archwilio mewnol y cyfnod rhwng Mehefin ac Awst 2025, gan gynnwys cynnydd yn erbyn Cynllun Archwilio 2025/26 a chamau dilynol yr argymhellion y cytunwyd arnynt yn flaenorol.
- 12.2 Nododd y PSTC MacArthur mai'r rheswm dros drafod yr eitem hon o dan Ran II oedd oherwydd y gwendidau mewn perthynas â rheolaethau Seiber. Cydnabu waith cydweithwyr Archwilio Mewnol a'r Gwasanaeth mewn perthynas â'r adroddiad hwn.
- 12.3 Gofynnodd Aelod a oedd y system Sunrise yn addas i'r pwrpas mewn perthynas ag olrhain asedau ac atebodd SRM, ar ôl gweld beth oedd gwasanaethau eraill yn ei wneud, ei bod wedi dod yn amlwg y byddai angen system fwy pwrpasol mewn perthynas ag olrhain asedau a bod hyn yn cael ei ystyried.
- 12.4 Cadarnhaodd y PSTC MacArthur eu bod yn ymdrin â'r argymhellion sy'n deillio o'r adroddiad ond o ran safbwynt ymateb, roedd yr holl beiriannau ac asedau llai yn cael eu gwirio'n ddyddiol ac felly roedd yr holl beiriannau wedi'u cyfarparu'n briodol bob dydd. Nid oedd olrhain asedau yn unigryw i'r Gwasanaeth ac roedd hefyd yn her a oedd yn bodoli o fewn Gwasanaethau Tân ac Achub eraill.
- 12.5 Gofynnwyd a oedd MIAA yn teimlo bod yr amserlenni a roddwyd i'r Gwasanaeth i fynd i'r afael â'r argymhellion hyn yn briodol ac a oedd gan y Gwasanaeth yr adnoddau angenrheidiol i allu gwneud hynny. Cadarnhaodd AE fod MIAA yn hyderus am hyn.
- 12.6 Pwysleisiodd y Cadeirydd fod angen brys mewn perthynas ag ymateb seiber y Gwasanaeth ac anogodd ei fod yn cael ei wneud yn flaenoriaeth. Cadarnhaodd y PSTC MacArthur fod y gwasanaeth yn parhau i weithio ochr yn ochr â Llywodraeth Cymru, a bod gwaith ar y cyd yn digwydd gyda gwasanaethau eraill ledled Cymru.
- 12.7 Cadarnhaodd SRM nad oedd y Gwasanaeth, hyd yn hyn, wedi bod yn agored i'r un ymosodiad seiber ag a ddigwyddodd yn genedlaethol dros yr wythnosau diwethaf a bod bodolaeth dull 'Gardd Furiog' y Gwasanaeth yn golygu y dylid cadw unrhyw fygythiadau draw.

12.8 PENDERFYNWYD:

- i) Nodi'r cynnydd a wnaed yn erbyn Cynllun Archwilio Mewnol 2025/26;**
- ii) Cymeradwyo'r canfyddiadau olrhain a'r amserlenni gweithredu diwygiedig; a**
- iii) Chefnogi ffurfioli trefniadau llywodraethiant ar gyfer rheoli asedau offer a sicrwydd seiber.**

13.0 CONTRACT PERFECT CIRCLE AR GYFER Y GANOLFAN HYFFORDDI

- 13.1 Cyflwynodd y PSTC Helen MacArthur gontract Perfect Circle a nododd y Cadeirydd fod rhai eitemau o fewn y contract nad oeddent yn berthnasol a gofynnodd am fynd i'r afael â hyn.
- 13.2 Cadarnhaodd y PSTC MacArthur fod y contract hwn ar yr agenda at ddibenion gwybodaeth yn unol â'r Cynllun Dirprwyo gan fod gwerth y contract yn fwy na £1m.
- 13.3 Cynghorodd ER fod y contract yn rhan o fframwaith SCAPE, mai'r deg tudalen gyntaf oedd y mwyaf priodol o ran cyfreithlondeb, a bod cyngor cyfreithiol wedi'i geisio a'i gymryd. Cadarnhaodd ymhellach fod y contract wedi'i awdurdodi gan y PST trwy'r system ariannol ddigidol, Tech One. Cadarnhaodd fod gan Gleeds, y prif gontractwr sy'n gweithio trwy'r contract Perfect Circle, lawer o brofiad o adeiladu canolfannau hyfforddi a gweithio yn y sector tân ac achub.

13.4 PENDERFYNWYD:

- i) Nodi cynnwys contract Perfect Circle.**

Daeth Rhan II i ben am 10:42